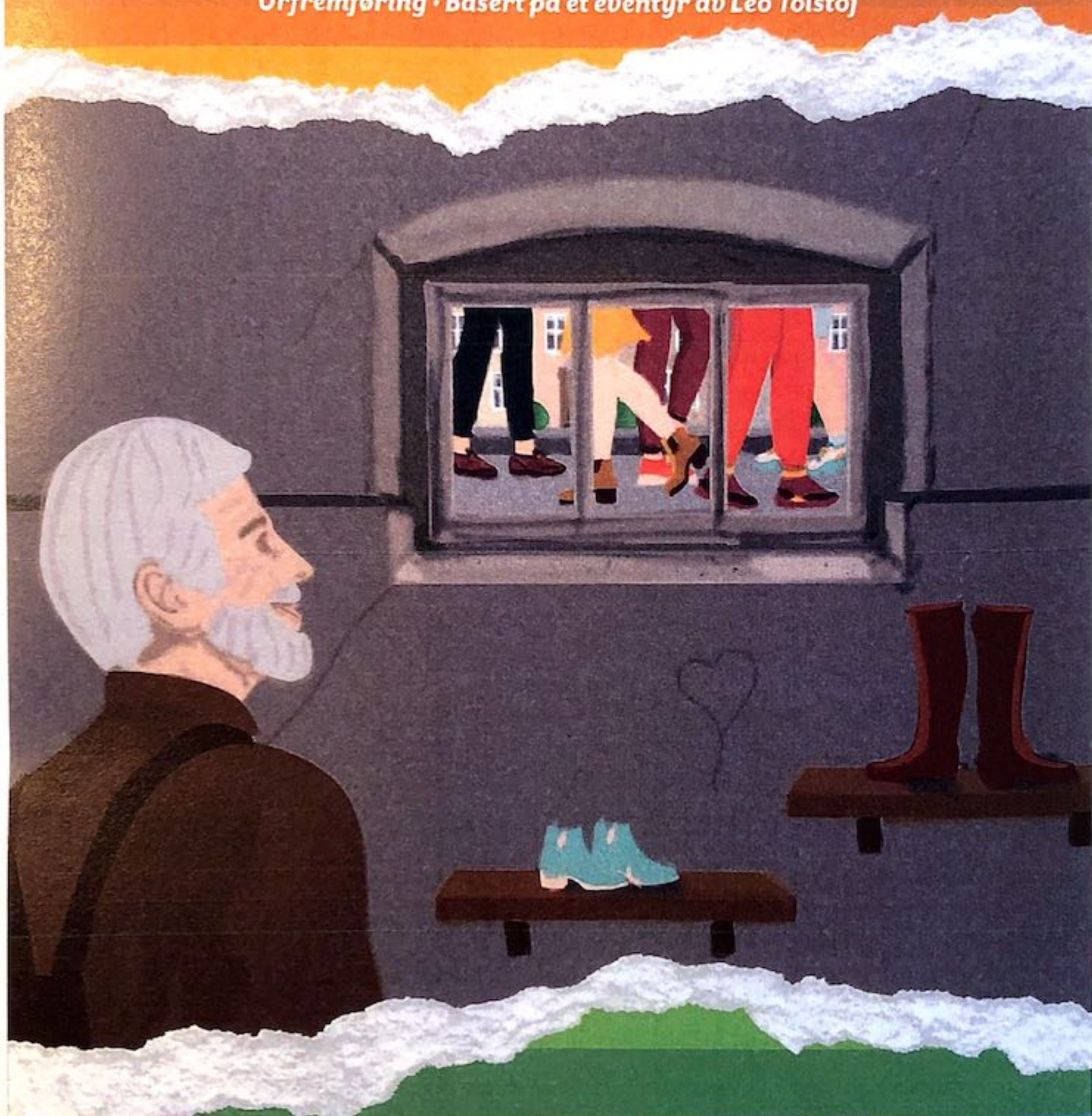

«Hvor kjærlighet er...»

Konsertforestilling om skomaker Martin

Av Gisle Kverndokk og Aksel-Otto Bull

Urfremføring · Basert på et eventyr av Leo Tolstoj

PROGRAM

Oslo Domkor

Om verket

---

*"Martin var skomaker.
Han bodde i et lite kjellerrom i en liten by,
der alle kjente alle."*

Slik starter denne fortellingen om skomaker Martin som har mistet kona og barna sine og derfor *aldri* er glad. Han spør seg: «Hvorfor skal jeg leve?»

Historien er basert på russiske Leo Tolstojs versjon av et gammelt eventyr, og er her tilrettelagt av librettist Aksel-Otto Bull. Gisle Kverndokk har komponert musikken. Sammen har de skapt et verk som er en varm formidling av nestekjærlighet og forteller hvordan Gud viser seg der «hvor kjærlighet er...»

Gjennom disse 50 minuttene som forestillingen varer, skal vi ta deg med inn i fortellingen om hvordan livet til den triste skomakeren Martin forvandles. Vi får høre om hans møte med den gamle soldaten, med den fattige moren og barnet hennes og med torgkona og epletjuven. I fellesskap og sammen med skomakeren opplever vi hvordan vi ved å vise kjærlighet til våre medmennesker, selv får møte Gud og blir møtt med nestekjærlighet.

Temaet er tidløst og alltid aktuelt, også nå med krig tett på oss, og der det som binder samfunnet vårt sammen, stadig utfordres. I en verden med ufred og ondskap trenger vi å holde fast ved viljen til å møte hverandre med kjærlighetshandlinger.

Vi er stolte av å kunne presentere dette verket som åpningsarrangementet til "Kirken på pride"

Velkommen hit og god fornøyelse!

Vivianne Sydnes, domkantor og dirigent

Del 1: Martin skomaker

1. - "Martin var skomaker"

Martin var skomaker.
Han bodde i et lite kjellerrom i en liten by,
der alle kjente alle.
Rommet hadde vindu opp mot gaten,
så Martin kunne kikke ut på folk.
Det lille vinduet var høyt på veggen,
og Martin kjente folk på deres sko,
der de gikk forbi i all slags vær.

2 - "Hvorfor skal jeg være her på jorden?"

Martin var en flink skomaker,
som alltid hadde nok å gjøre.
Han flikket sko og laget nye sko.
Men egentlig var Martin aldri glad.
Fordi han alltid savnet barna sine.
De var borte, alle døde unge...
Og som han savnet kona sil
For Yulia var også død.
Hun døde da hans siste sønn ble født.
Derfor kjente Martin seg så ensom.
Og derfor var han også sint på Gud...
"Kjære Gud! Hvorfor skal jeg leve?"
"Hele min familie er borte?"
"Hvorfor skal jeg være her på jorden?"

3 - "Pilegrimen"

Så kom en gammel kjenning på besøk.
En pilegrim som gikk fra sted til sted.
Han var en mann som snakket godt om Gud.
Og endelig fortalte Martin alt:
"Gud og jeg er ikke venner mer!"
"Jeg er ensom og vil bare dø."

4 - "Gud har en plan for alt"

Men pilegrimen sa:
"Gud har en plan for alt".
"Og det var hans plan for meg
å la meg miste mine kjære?"
Ja, til og med min yngste sønn?"
"Men ikke glem at du har livet!"
"Hva skal vel jeg med livet?"
(Pilegrimen gir Martin en bok.)
"Les i denne boken,
den handler om hva Jesus har fortalt."
Og pilegrimen tok sin stav og gikk.

5 - "Martin og bøkens bok"

Martin sto igjen med boken.
Han åpnet den.
Han lukket den.
Og åpnet den igjen.
Så leste han om Jesus' liv,
fra Jesus var en liten gutt
og fram til Jesus hang på korset.
Ja, helt til graven hans var tom.
Så leste Martin boken om igjen.
Og så ble Martins liv forandret.

6 - "Tenk om jeg fikk møte Jesus"

Før gikk han til sengs med stønn og klage,
fordi han savnet sin familie.
Nå ba han, før han la seg:
"Herrens vilje skjel
Herrens navn være lovet!"
"Tenk om Gud vil hjelpe meg!"
"Tenk om jeg fikk møte Jesus!"

7 - "Hva gjorde jeg om Jesus kom til meg?"

Han leste om den rike mannen, Simon,
som ba Jesus komme hjem til seg,
men ikke møtte ham med kjærlighet.
Da tenkte Martin:

"Simon er som meg."
"Jeg har min te."
"Jeg har det godt og varmt."
"Jeg sørger for meg selv."
"Men jeg tenker ikke på min neste."
"Hva gjorde jeg om Jesus kom til meg?"
"Tenk om jeg fikk møte Jesus!"

8 - "Martin, Martin, vent på meg!"

Det var en natt som mange andre netter.
Martin ba en stille bønn og sovnet.
Men så våknet Martin av en lyd.
Det var en stemme, høy og klar:
"Martin, Martin, vent på meg!
I morgen kommer jeg til deg!"
Så ble det stille, Martin så seg rundt.
Men ingen var å se, og likevel:
Martin visste i sitt hjerte,
det var Jesus Kristus selv.
- Martin, Martin..

Del 2: Soldaten Stepanytsj

9 - "Soldaten Stepanytsj"

Neste dag er Martin tidlig våken,
og mens han prøver å arbeide,
ser han ofte opp og ut på gaten.
Er det fremmede som går forbi?
Han glemmer ikke stemmen fra i natt:
- Martin, Martin...

Først gikk vaktmester 'n forbi på gaten,
i sine nye støvler, gjort av filt.
Og deretter soldaten Stepanytsj,
en gammel invalid som ofte hjalp
vaktmester 'n, med snømåking og sånn.
Martin kjente godt hans gamle sko.
Nå måkte stakkar 'n gaten utenfor.
"Han har vel ikke krefter til å måke?"
Han er så gammel, snøen er så tung..."
"Kanskje jeg skal by ham et glass te?"
Den gamle lot seg ikke be to ganger.
Han var kald og sliten.

Teen smakte!
Martin skjenket glasset én gang til.
Men han kikket stadig ut på gaten.
Den gamle invalide tømte glasset.
"Du venter kanskje gjester?",
Så fortalte Martin at han leste
om den rike mannen, Simon,
som ba Jesus komme hjem til seg
men ikke møtte ham med kjærlighet.
"Nå undrer jeg: - Hva gjorde jeg,
om Jesus kom til meg?"

Den gamle invalide korset seg.
"Og så, i natt, da våknet jeg:
Det var en stemme, høy og klar."
"Martin, Martin, vent på meg!
I morgen kommer jeg til deg!"
Den gamle invalide glemte teen,
nå lyttet han med hele seg.

10 - "Salig er den barmhjertige"

"Jeg tror at Jesus syntes godt om alle.
Men holdt seg helst til enkle mennesker,
som deg og meg."

"Som meg?"
Den gamle invalide måpte.
"Disiplene var også arbeidsfolk.

Han sa at salig er den fattige,
den ydmyke, den barmhjertige."

11 - "Jeg takker deg, for du har styrket meg."

Stepanytsj glemte teen og så bort.
Han foldet hendene og tårer rant.
Martin ga ham mer i glasset;
"Drikk du bare, kjære bror..."
Men gjesten reiste seg og ville gå.
"Jeg takker deg, for du har styrket meg."
Og soldaten gjorde korsets tegn.
"Kom snart igjen, min bror!"
Han fulgte vennen ut og tok farvel.

Del 3: Kvinnen med barnet

12 - "Hun sto og holdt et lite barn på armen."

Så gjenopptok skomakeren sitt arbeid
og flikket et par gamle, gode sko.
Men ofte kikket Martin ut på gaten.
Han følte seg nysgjerrig som et barn.
To soldater gikk forbi,
med tunge krigerstøvler.
Så kom naboen i blanke sko.
Og deretter en baker med en kurv.
Så kom en fattig kvinne
i tykke bondesko.

Ellers var hun tynt og dårlig kledd.
Hun sto og holdt et lite barn på armen.
Prøvde å skjerme det mot vind og snø.

13 - "Kom heller inn til meg, her er det varmt."

Martin kunne høre barnegråt,
og syntes synd på både mor og barn.
Han åpnet døren og ropte ut til dem:
"Ikke stå og frys med barnet ditt!
Kom heller inn til meg, her er det varmt.
Og du kan stille barnet, spise litt!"
Martin rakte hånden ut igjen.
Da kom hun inn og Martin viste vei.
Hun fikk en stol ved ovnen,
og hun satte seg.

14 - "Kvinnen tok l mot og gjorde korsets tegn."

Barnet skrek av sult, og tårer spratt.
Nå la moren barnet sitt til brystet,
men hun var svak og hadde ikke melk.
Martin hentet kålsuppe og brød.
"Spis litt selv, så kan jeg holde barnet."

Kvinnen tok i mot og neiet dypt.
Og mens hun spiste, roet Martin barnet.
Han vugget det og nynet gamle toner.

15 - "Agnus Dei"

Agnus Dei, (Du Guds lam)

qui tollis peccata mundi, (som bærer verdens synder) henført som han var av sitt besøk.
miserere nobis. (miskunne deg over oss.)

16 - "Hvor lenge varer tyve kopek?"

Og nå fortalte kvinnen sin historie.
Hun var gift og mannen var soldat.
Han ble sendt i krigen, langt av gårde,
og dro av sted før gutten hans ble født.
"Og siden har jeg ikke hørt fra ham."
"Men har du varme klær til deg og gutten?"
"Hvor skal jeg få dem fra, gamle far?"
Til og med mitt gamle hodetørkle,
var jeg nødt å pantsette i går.
Men hvor lenge varer tyve kopek?"

17 - "Og så fortalte Martin kvinnen alt"

Martin tenkte over kvinnens nød.
Han hadde klær fra Yulia liggende.
De var slitt, men kunne fortsatt brukes.
Kvinnen brast i gråt og takket ham.
"Å, Gud velsigne deg, du, gamle far!"
"Du redder Lillegutt og meg fra døden!"
"Det var nok Gud som ba deg be meg inn!"
"Det er underlig du nevner Gud,
for det er sønnen hans jeg venter på!"
Og så fortalte Martin kvinnen alt
som førte til at stemmen sa i natt:
"Martin, Martin, vent på meg!
I morgen kommer jeg til deg!"
"Ja, alt er mulig!"
Og moren la en trøye godt om sønnen,
nelde dypt for Martin, takket ham.
"Ta også med deg denne, tyve kopek!"
"Så kan du få tilbake tørkle' ditt."
(Martin gir henne en liten mynt.)
Hun lyste opp og gjorde korsets tegn.
De tok farvel og kvinnen gikk med gutten.
Martin sto igjen og nynet gamle toner.

---"Dona nobis pacem." (Gi oss din fred.)

Del 4: Kona og gutten.

18 - "...Henført som han var av sitt besøk."

Martin spiste siste rest av suppen,
ryddet vekk og fortsatte sitt arbeid.
Nå var han ekstra flink og flittig.

henført som han var av sitt besøk.

19 - "En gammel kone"

Så fikk han øye på en gammel kone.
Hun stoppet opp og satte sekken ned.
Hun solgte også epler fra en kurv.

20 - "Unnskyld Vær så snill å tilgi meg!"

Så kom det springende en gutt fra siden.
Han stoppet, stjal et eple, ville snu.
Men den gamle kona holdt ham fast.
Gutten prøvde fri seg, løpe vekk.
Hun var illsint, slo ham over øret.
Martin kastet fra seg skoen og løp ut.
Nå dro kona gutten etter håret
og truet med å rope "Politii".

"Jeg er helt uskyldig! Hører du?"

Slipp meg! Aul Jeg er jo helt uskyldig!"

"Neil Du lyver! Fyl Du er en tyv!"

(Martin går imellom)

"Hør på meg! La ham løpe!"

Tilgi ham, for Kristi skyld!"

"Tilgi tyven? Han skal arresteres!"

"Kjære deg, jeg ber deg; la ham gå!"

Han gjør det sikkert ikke én gang till!"

(Til gutten:)

"Be den gamle om forlatelse!"

Lov oss at du ikke gjør det mer.

Vi så begge at du stjal et eple."

Da knelte gutten, gråt, og ba for seg.

"Unnskyld Vær så snill å tilgi meg!"

21 - "Ja, det er slik vi ofte tenker"

(Til gutten:)

"Ja, det var riktig sagt av deg, min venn.

Og derfor skal du få et eple till

(Til kona:)

Og jeg betaler deg for begge to."

"Han skulle hatt en kraftig runde juling!"

"Ja, det er slik vi ofte tenker.

Men Vårherre tenker ikke slik.

Gud har befalt oss alle at vi tilgir.

Ellers blir vi aldri tilgitt selv.

Og vi skal alltid tilgi de som er
de små og uopplyste her, blant oss!
"For barn er barn, det må vi huske på."
(Nå blir den gamle kona dypt beveget.)
"Ja, barn er barn, det må vi huske på.
Bare gå du, gutten. Bare gå."
"Jeg skal samme vei som deg, så jeg
kan bære den tunge sekken hjem for deg!"

Del 5: Jeg var hos deg

22 - "Han tente lampen og tok boken fram"

Så ruslet kona bortover med gutten.
Og Martin vinket, der han sto igjen.
Nå var det kveld og Martin ryddet bort
rester etter arbeid som var gjort.
Han tente lampen og tok boken fram.
Det Nye Testamentet som han fikk.
Da tenker han på stemmen fra i natt.
"Martin, Martin, vent på meg!
I morgen kommer jeg til deg!"

23 - "Du kom jo ikke, Herre Jesus!"

Nå svikter Martins tro på Gud igjen.
"Det var nok bare en drøm."
Han ønsket at han kunne få et tegn.
I stedet kjente han en tåre rant.
Et tegn på skuffelse, han tørket den.
"Nei, du kom jo ikke, Herre Jesus!
Du kom jo ikke, Jesus Krist!"

24 - "Du kjenner meg! Jeg var hos deg i dag."

Da kjenner han at noen er i rommet.
Og der, i kroken, står en skikkelse!
Men Martin skjønner ikke hvem det er.
Så hører han så vidt en stemme hviske:
"Martin, Martin, kjenner du meg ikke?"
Martin vaklet, kjente ikke stemmen.
"Du kjenner meg! Jeg var hos deg i dag."
"Å, Herre! Når i dag var du hos meg?
Jeg er redd jeg ikke møtte deg..."
Og der kan Martin skimte Stepanytsj.
Han, den gamle invalide mannen.
Soldaten står og smiler...og forsvinner.
Og der i mørket skimter Martin moren.
Den lille rekker armene mot ham.
Moren står og smiler...og forsvinner.
I kroken skimter Martin eplekona.

Og gutten bærer den tunge sekken hennes.
De smiler begge, nikker...og forsvinner.
Den svake stemmen hvisker om igjen:
"Du kjenner meg! Jeg var hos deg i dag."
25 - "Sannelig, jeg sier dere"
Så blir det stille i den mørke kroken.
Han gjorde korsets tegn - og kjente glede.
"Jeg tviler ikke - her er Gud tilstedel!"
Han tok igjen Det Nye Testamentet.
Som åpnet seg tilfeldig, av seg selv.
Og der sto disse ordene, fra Herren:
"Jeg var sulten, dere ga meg mat.
Jeg var tørst, og dere ga meg drikke.
Jeg var fremmed, dere tok imot meg.
Sannelig, jeg sier dere:
Det som dere gjorde
for én av mine søsken,
har dere også gjort for meg".
Martin gjorde korsets tegn - og kjente glede.
"Jeg tviler ikke - her er Gud tilstedel!"

Del 6: Halleluja

Halleluja.
(Lovet være Gud.)

-Slutt-

Om utøvere og opphavere

Gisle Kverndokk er en betydningsfull norsk komponist med en stor verkleste. I fjor vant han den tyske musikkteaterprisen for «Briefe von Ruth» om kjærlighetshistorien mellom Ruth Maier og Gunvor Hofmo, også skrevet sammen med sin samboer Aksel-Otto Bull. Deres opera «Upon this Handful of Earth», urframført i New York i 2017, ble framført av bl.a. Oslo Domkor i 2019. Gisle har også skrevet operaer og musikaler med Øystein Wiik og Ivar Tindberg. Hans «Symfoniske Danser», innspilt av Stavanger Symfoniorkester, ble nominert til Grammy i 2020.

Aksel-Otto Bull er norsk teaterregissør og dramatiker. Han er utdannet fra London Academy of Music and Dramatic Art (LAMDA) og Drama Studio London. Han har arbeidet som instruktør for mange profesjonelle teatre i Norge, med frie grupper, prosjekter og med skuespillerstudenter. Han har i alt regissert nesten 80 produksjoner. Bull har både skrevet librettoen, og vært regissør på denne forestillingen om skomaker Martin, en skikkelse vi alle kan kjenne oss igjen i.

Jakob Astrup-Hjort er 12 år gammel og synger blant annet i Bislett guttekor og i barnekoret ved Den Norske Opera og Ballett. Han har jevnlig sangoppdrag blant annet for Nationaltheatrets juleforestillinger og i Tryllefløyten på Det Norske Teatret.

Bjørn Nyman er en av Norges beste soloklarinettister og vi er så stolte av å ha han med i ensemblet vårt. Du kjenner ham kanskje fra tv-skjermen, for han har nemlig spilt i KORK (kringkastings-orkesteret) i mange år. Nå er han professor ved Norges Musikhøgskole.

Sanae Yoshida er en fremadstormende musiker og navnet kommer stadig oftere på plakaten som solopianist med orkestre og ensemble her til lands eller i utlandet - følg med, hun er skikkelig god!

Lars Notto Birkeland er kantor og organist. Han er opptatt av å bruke orgelet i samspill med andre musikere og kunstformer. Siden 2014 har han vært ansatt som kantor i slottskirken ved Akershus festning.

Ellen Flesjø er utdannet fra Norges musikkhøgskole og er kjent fra Grieg trio sine bragder på 2000-tallet. Hun var med på å starte Ssens trio sammen med Henninge Landaas og Sølve Sigerland. Ssens Trio har konsertert flittig ved norske festivaler.

Sara Chen jobber som frilans musiker, og er en del av Musikerkollektivet for Det Norske Kammerorkester, samtidig som hun gjør en rekke spennende kammermusikk- og solokonsserter. En stor lidenskap er å gjøre musikken interessant for barn og unge, og gjennom kulturtanken og skolekonsserter, turnerer hun Norge rundt for å spre musikken.

Vivianne Sydnes er domkantor i Oslo domkirke og kunstnerisk leder i Oslo Domkor. Ved siden av arbeidet i domkirken er Sydnes også professor i korledelse ved Norges musikkhøgskole og har ansvar for bachelorstudiet i korledelse og underviser kirkemusikkstudenter. Sydnes er en engasjert og aktuell dirigent, og beskrives som en svært tilstedeværende dirigent som kan skape sterke øyeblikk som setter spor i både korister, studenter og tilhørere.

Oslo Domkor er en betydningsfull aktør og bidragsgiver innenfor kirkemusikken og er en premissleverandør både for fornyelse og bevaring av norsk og internasjonal kirkemusikalsk tradisjon. Koret når med sin aktivitet ut til et bredt spekter av samfunnet og er med på å ivareta vår felles kulturarv og formidle den videre til kommende generasjoner. Koret består av 40 sangere og har et høyt aktivitetsnivå med omlag 80 opptredener i året på gudstjenester, konsserter og festivaler.

Medvirkende

Klarinett	Bjørn Nyman	Guttesopran	Jakob Astrup-Hjort
Fiolin	Sara Chen		
Cello	Ellen Flesjø	Regissør	Aksel-Otto Bull
Klaver	Sanæ Yoshida	Dirigent	Vivianne Sydnes
Orgel	Lars Notto Birkeland		

Sangere i Oslo Domkor

Kari Nøst Bergem	Ragnhild Bye Lütken	Owen Thomas
Torill Alsos	Mathilde Blichfeldt Mjønes	Tore K. Flæte
Elin Røa Wangen	Birgitte Sandve	Lars Sydnes
Emilie Hellum Johansen	Hulda Westberg Sparbo	Henri Raeck
Ingrid Bjørkøy Strandskogen	Henrik Sam Eyde	Arve Mjelde
Marthe Aa	Jakob Mo	Eduardo Villamizar
Anniina Reinholdtsen	Morten Haugli	Arne Halvor Thingstad
Åshild Eliassen	Aurélien Rauss	Pedersen
Karianne Hertzberg	Peetu Karjalainen	James Tomlinson
Solveig Brennsæter	Olve Haugen	Daniel Hines
Lucie Camps	Moritz Müller	André Pachecho

Det norske komponistfond **DRAMATIKERFORBUNDET**

Aktivitetstilskudd

•••• FOR KOR ••••

Tekstforfatterfondet

Kirkesanger Knutsens legat

Fond for
lyd og bilde

Kulturrådet

Oslo